

Перший розділ

Є діти, які майже завжди веселі й усім задоволені. Вони вже вранці прокидаються в доброму гуморі. У школі вони привітні й сумлінні. Вони чемні зі старшими й добре ставляться до молодших. Вони не б'ються, не дражняться, вони спокійно сидять за обіднім столом і не писнувши лягають спати. Вони завжди чистенькі, як свіжі огірочки. Здебільшого у них біляві кучері, але навіть якщо коси в них темні й рівні, то гладенько зачесані. Вони поважають дорослих, а ще часто допомагають мити посуд. Тоді вони співають або мугичуть під ніс. Половину своїх кишенькових грошей вони відкладають на щось корисне. Вони здібні до спорту, але тренуються так, щоб тренування не зашкодили шкільним заняттям. Навіть якщо вони з острахом відвідують дантиста, то відважно сідають в крісло і якомога ширше роззявляють рот. Коли дантист питає, чи боляче, вони відповідають: «Зовсім трішечки». Якщо в них є менші брати й сестри, то вони весь час про них дбають. Вони мають хист до малювання, та коли їм доводиться отримувати погані оцінки на

іспиті з математики, вони мужньо усміхаються й кажуть: «Дарма, наступного разу будуть кращі». І так воно й стається. На сонці від засмаги в них не лущиться шкіра. Їх не обсипає прищами, і їхній одяг чомусь менше забруднюється, ніж у когось іншого. Щоправда, вони його часто перуть. І до того ж самі. Оскільки вже до дванадцяти років навчилися користуватися пральною машиною. Їхні кімнати завжди прибрані. Вуха — чисті, а очі — ясні. Більшість із них не носить окулярів, а в тих, що носять, хоч як це дивно, не пітніють скельця. Таких не дуже багато, але вони є. Це їх називають ангелами. Вони не винні, що, попри всі свої чесноти, бувають вкрай нестерпні.

До таких дітей належав Мортен. Йому було одинадцять, і він доводився братом Марі, яка такою дитиною не була. Мушу сказати — навпаки. І саме про Марі йтиметься в цій оповіді.

Марі дванадцять років. Вона худенька, у неї світлі, ріденькі коси, тонкі губи та сіро-блакитні очі.

Я навіть не знаю, з чого почати оповідь про Марі. Либонь, почну з її імені. Так-от — воно їй не подобається. Власне, вона мала б зватися Маріт, але її тато був у такому захопленні від пісні Прейсена¹ «Марі, та ти чудова», що наполог на імені Марі.

— Уяви, Бенто, як то буде гарно, коли перед сном ми співатимемо їй «Марі, та ти чудова», — казав він своїй дружині Бенті, тобто мамі Марі.

¹ Алф Прейсен (1914–1970) — один із найпопулярніших письменників у Норвегії, який писав пісні, клав їх на музику й сам виконував. (Тут і далі примітки перекладачки).

— Хіба не можна так само співати «Марі, та ти чудова»? — спитала Бента.

— Е ні, це не одне й те саме, — відповів Рональд, тобто тато.

На тому й постановили — нехай буде Марі. «Марі, та ти чудова».

І можу вас запевнити, що вони цю пісню співали. Не лише перед тим, як укладали Марі спати, а безперестанку. Скажімо, на день народження доньки вони не співали «Хвала тобі у цей щасливий день». О, ні! Рано-вранці вони скрадалися передпокоєм так, наче сном-духом не знали, що вона давно прокинулася. Потім відчиняли двері й виспівували на все горло:

Марі, та ти чудова!

Ще й черевички нові!

Вони у мене відторік

стоять напоготові.

Але найгірше сталося перед різдвяними канікулами, коли вона була в шостому класі. Марі ходила в ту саму школу, що й Мортен. Школа була не дуже велика, тож четвертий, п'ятий і шостий класи святкували закінчення півріччя разом. Мортен ходив у п'ятий, співав у дитячому хорі і, як звичайно, виступав на святі. У нього був чудовий голос, він співав, як дзвіночок. Марі так не вміла, тому ніколи й не співала.

— Я заспіваю пісню для своєї сестри, яку я дуже люблю, — оголосив Мортен і почав співати «Марі, та ти чудова...».

Марі відчула, як почала пітніти, але й вухом не повела. Навіть коли Мортен дзвінко вигукнув:

— А тепер усі гуртом заспіваймо останню строфу. Ану ж: «Марі, та ти чудова...»

Марі геть кинуло в піт, але вона й вухом не повела. Навіть спробувала всміхнутися. І хоч у неї вийшло щось схоже на гримасу, однак вона заспівала фальшивим, пронизливим голосом:

*І через те весела я така,
що промовляю тільки «ох» та «ах»
і сяю, ніби зірка в небесах.*

Власне, Марі не збиралася виступати на святі, але коли на завершення програми класна керівниця спитала, чи має бажання ще хто-небудь вийти на сцену, вона сказала:

— Я хочу показати фокус.

Класна керівниця, яка звалася пані Бек, глянула на Марі з подивом.

— Дуже цікаво, Марі! — мовила вона. — Я гадки не мала, що серед нас є фокусники.

— Та ну, — сказала Марі, ковтаючи слину. — Я частенько показую фокуси. Але для цього мені потрібне яйце.

Пані Бек страшенно зраділа, бо сприймала Марі за доволі вовкувату дівчинку. І те, що вона тепер на цьому святковому зібранні зголосилася показати фокус, класну керівницю приємно здивувало. «Це добрий знак на друге півріччя, — подумала вона. — Певно, дівчина вилазить зі своєї шкаралущі».